

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . . . 12 frt.
 Félévre 6
 Negyedévre 3
 Egy órára 1
 Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyom-
 dája Nagybecskerek. Uri-
 utca 276. sz., hová az
 előfizetések és a lap szét-
 küldésére vonatkozó felszó-
 lamlások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda
 Nagybecskerek.
 Ferencz-József-tér.
 Bauer-féle ház
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogad-
 tatnak el. Azonkívül az
 összes hirdetési irodákban
 Megjelenik mindennap
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Hieronymi Károly.

Nagy-Becskerek, január 17.

(—s) Az egyéni képességeknek ki-
 való volta kétségkívül alapját és első
 feltételét képezi annak, hogy a férfiú
 az emberi közepszerűség színvonalán
 felül emelkedjék és az álladalmi élet-
 ben oly szerepet töltsön be s oly
 alkotásokra legyen képes, melyek a
 közérdek és a közjólet ügyének sike-
 res szolgálatokat tenni alkalmasak.
 Első sorban tehát okosnak és művelt-
 nek kell lennie annak, ki mint állam-
 férfiú polgártársainak s hazájának hasz-
 nára válni akar.

Ezen képességek az alapfeltételei
 az egyéni érvényesülésnek, mert ezek
 segítségével aztán megszereshetők ugy
 az elméleti ismeretek, mint a gyakor-
 lati tapasztalatok, melyekből alkotá-
 sokat létrehozni kell és lehet. Miért
 is bürokratikus szűkkeblűsége vall,
 nem az egyéni képességre helyezni a
 döntő súlyt, hanem kizárólag a szak-
 képzettségre. S hogy az emberek mégis
 gyakran bele esnek ezen hibába, an-
 nak egyedüli oka csakis az, hogy a
 firmát sokkal könnyebben megértik,
 mint sem a lényegbe behatolni ké-
 pesek volnának.

Ilyen alapos tévedés volt az is,
 midőn Hieronymi Károlynak belügy-
 miniszterré történt kinevezésekor olyan
 hangok halatszottak, hogy nem erre
 a helyre való, mert hiszen technikus.

Akik ezt hangoztatták, azok rövid-
 látásukban csak azt vették szemügyre,
 hogy Hieronymi technikát végzett és
 mérnöki oklevelet nyert, ellenben tel-
 jesen szem elől tévesztették, hogy
 tisztán gondolkozó és széles látókörű
 államférfi és politikus. Pedig némi
 körültekintés és megfigyelés árán
 meggyőződhetek volna tételük hamis
 voltáról. Legyen elég két eklatáns
 példa a mi állításunk igazolására. Itt
 van Csáky Albin gróf, a ki kétség-
 kívül kitűnő kultuszminiszter, pedig
 azelőtt szepesi főispán korában
 egészen más természetű ügyekkel
 foglalkozott. És vajjon nagy emlékü
 Baross Gábor megyei tisztviselőből
 jogász léterem nem lett-e olyan keres-
 kedelmi miniszterre, ki a continensen
 párját ritkította?

S íme, most Hieronymi Károly egé-
 szen olyan módon és tempóban kezdi
 meg belügyminiszterségét, mint Baross
 Gábor. Rövid néhány hét előtt tör-
 tént hivatalfoglalása óta Hieronymi
 nemcsak általános tájékozottságot szer-
 zett, ami különben semmit mondó
 dolog volna, hanem annyira beleha-
 tolt az ügyek érdemébe, hogy kész
 programmal állt a törvényhozás elé,
 megmondván, hogy a mai közigazgatási
 szervezet keretén belül mi a teendő
 a legsürgősebb kérdések ügyében, s
 hogy mily sorrendben szándékozik
 hozzá fogni a közigazgatási reform
 nagy koncepczióju munkálataihoz.

Sőt mi több, Hieronymi nemcsak e
 program föllállításával, tehát szavak-
 kal adta fényes jelét szakbeli jártas-
 ságának, hanem tettekkel, amennyiben
 minisztersége eddigi rövid ideje alatt
 máris igen sok jelentékeny intézke-
 dést produkált, melyek éles látásáról,
 gyors kezéről, alapos megfigyeléséről
 és megfontolt elhatározásáról tesznek
 tanúságot.

Hieronymi beszédje eme működé-
 sének megfelelően nem volt nagy-
 hangu exposé, hanem őszinte és lepte-
 zetlen föltárása közigazgatási visz-
 onyainknak minden szépitgetés nélkül.
 Amiből kilátszik a komoly szándék,
 hogy a bajokon mihamarább és gyö-
 keresen segíteni akar. S hogy ez a jó
 szándék nem fog szentelt malaszt
 maradni, arra teljes garanciát nyuj-
 tannak Hieronymi egyéniségének,
 akaraterejének és munkaképességének
 eddigi jelei, melyek mind azt igazol-
 ják, hogy hivatása méreteivel és
 gyakorlati oldalaival teljesen tisztá-
 ban van.

És a mi elfogulatlan véleményünk,
 ha azonban az ellenzék nem hajlandó
 ezen nézetet elfogadni, ebbeli jogát
 tőle el nem vitatjuk, de azt minden-
 esetre elvárjuk tőle, hogy egy kis
 türelemmel viseltesse az új belügy-
 miniszter iránt s őt ne a multakért
 támadja meg, hanem majdan tevékeny-
 sége alapján bírálja.

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

Marián ravatalán!

(Écska, 1893. január 10.)

Huszonöt év! Virágkora
 A földi lét tavaszának,
 Még árny nélkül való fénye
 A kelő nap sugarának.

Patak, melynek kristály vize
 Zöldelő partok közt halad,
 S a rá mosolygó csillagok
 Örök tiszta tükre marad.

Köny nélkül, ki szemlélheti,
 Ha az lesz ily korán halott,
 Ki szenvedőn még alig élt
 És már is életet adott!

Minő gyász, minő fájdalom!
 Sokat megbír a szív, sekat,
 Hogyha hitünk vigasztalón
 A csillagok fölé mutat.

Ott ő is majd nyugtot talál,
 Hol csak a jó lelkek élnek,
 Hogy juthatna ő máshová
 Hisz büne sem volt szegénynek!

Lanka Gusztáv.

„A mi püspökünk“ . . .*)

(Allegorikus beszéd.)

Irta: Törös Tivadar.

Mikor a mostani tudós csanádi püspök
 installációja után először vonult be a régi
 csanádi püspökség egykori székhelyére, Ma-
 kóra, a világszerte ősmert hagymák váro-
 sában nagy ünneplés zajlott le. Felekezeti
 különbség nélkül versenyeztek a polgárok
 abban, hogy Dessesffy püspököt ünnepel-
 jék, és ami eléggé föltűnő volt, maguk a
 zsidók jártak elül a példával, hogy bebi-
 zonyítsák, hogy a mindenek felett való
 egyhásfeljedelmet ők is tartozó tisztelettel
 illetik. Az esti kivilágításnál egy bolt ki-
 rakata előtt nagy csoportosulás történt. A
 bolt ura — ha jól emlékszem — a sok
 tagu Kohn-nemzetség egyike vala, és a
 kirakatban ragyogó transparent e feliratot
 ragyogtatta a bámuló nép szeme közé:
 „Eljen a mi szeretett püspökünk!”

És a mulatságos epizód, roppant nagy
 filozófiát rejtett magában. Minden teketória
 nélkül azt jelentette, hogy a csanádi püs-
 pök, minden csanádi embernek a püs-
 pöke. A másik, a vallási származás-
 zására való püspöke az megmaradhat bárki-
 nek is az ő szíve szerinti ragaszkodásában,
 de a csanádi püspök, a csanádiak első püs-
 pöke, és azután jöhet minden bántódás

*) Főolvasza szerző a „Magyar Olvasókör” január
 14-iki estélyén. Szerk.

nélkül a református és a lutheránus püspök
 (szuperintendens), vagy a zsidó főrabbi.

E jelentéktelennek látszó eset óta, bi-
 zony jó egy pár esztendő zajlott le, de
 azért nekem folyton friss emlékezetemben
 maradt és ma is ott látom magamat a
 Kohn barátunk boltjának kirakata előtt,
 amint a kivilágított föliratot elgondolkoz-
 tam, az itt-ott nevetők között. „Eljen a mi
 szeretett püspökünk!” És bármennyire
 sajtáságosnak is tetszhetik, de igaz, hogy
 amidőn a nagybecskereki „Magyar Olvasó-
 kör” megtisztelt azzal, hogy fölolvasás tar-
 tására szólított föl, és amint elgondoltam,
 hogy valami magyaros dolognak kellene
 ebben a körben szóval testet adni: ön-
 kénytelenül szengott felém „a mi püspö-
 künk“ . . . Eleinte nem tudtam tisztán ki-
 venni, hogy valamelyes inspiráczióknak a
 szava akar-e es lenni? hogy amint irás
 közben már sokszor éreztem, később a te-
 norjává fejlődjék a fölolvasás dallamának?
 De csakhamar rávitt a tollam ennek a re-
 miniszcencziának a szándékára, és már
 tudtam, éreztem, hogy nem akar mást je-
 lenteni, mint azt, hogy a sokféle nemzeti-
 ségi vallásban született nagybecskereki la-
 kosságnak is van egy ilyen allegorikus
 püspöke, a mi szeretett püspökünk — mely
 mindenek fölött való — és ez — a ma-
 gyarság . . .

Azoknak a nemzetiségi vérből való csa-
 ládoknak, kik az országos keresztiségben
 német, szerb vagy román nevet kaptak és
 Nagybecskerek városát alkotják az anya-

A pénzügyminiszeri államtitkár lemondása. A hivatalos lap vasárnapi száma a következő jelentést teszi közzé: „Ő császári és apostoli királyi Felsége: dr. Láng Lajos pénzügyminiszeri államtitkárnak, ezen állásától saját kérelmére történt felmentése alkalmából legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy nevesettnek odaadó és hű szolgálataiért legfelső elismerése nyilvánítottassék.“

Láng Lajos pénzügyminiszeri államtitkár lemondása — melyet előre jeleztünk — megvalósulást nyert az imént közölt legfelsőbb elhatározással. Láng Lajos államtitkár lemondásának tisztán egyéni elhatározása képezte rugóját. Láng Lajos egyéni függetlenségének azzal az integritásával, melyet egész politikai pályáján megőrzött, vonul most vissza magas hivatalából, a melyet oly nagy tehetséggel, kiváló szakértelemmel, nagy buszossággal és még nagyobb sikerektől kísérve töltött le. Tulajdonképpen csak államtitkári hivatalának állását hagyja utódjára, ő maga pedig, mint elsőrangú aktív politikus, tovább is részt fog venni a közgazdasági ügyek elintézésében az országgyűlésen és ugyancsak ennek a tudományok lesz hirdetője az egyetemi tanszékeken is, melyre most visszatér.

Szerb költségvetés és választás. Az 1892-i költségvetést a regenseg ukáza 1893. év április végéig meghosszabbítja. Az államtanács által kiküldött választási bizottság az adófizetők és idő szerinti száma alapján a képviselők számát a szkopstina ez évi ülészakára 134-ben állapította meg. A 17 választókerületre 73 nem kvalifikált képviselő esik. Belgrád 4, Nis és Kragujevac 2-2, a többi kerületi székhely 1-1 képviselőt választ. Dombinka és Takova községek is 1-1 képviselőt választanak.

HIREK.

— Marx Antal, kir. tanácsos, Temes megye nyugalmazott kir. tanfelügyelője, szombaton Temesvárott, jósefvárosi lakásán elhunyt. Halálának híre vasárnap terjedt el a városban, s mindenütt mély részvételt keltett.

Marx Antal egész életét a közügyek szolgálatának szentelte, s több mint félszáz-

nemzet itt élő fiaival, hangoshatik az imádságuk Schiller nyelvén, urocul patriarchát vagy metropolitát vallhatnak családi szentjeik előtt, de a püspökük, ki sziveiket egy érzelmre heviti és megmenti az idegen ség órsásától, az csak a mindnyájunk szívét uráló szép, magasatos alak: Hungária, kinek védő keszt egyformán érezzük, a miért aztán egyformán is rendelkezik az áldozati oltár előtt, mindnyájunk vérével...

Az ember mielőtt Nagybecskerekre jön, azt hallja, hogy ott körülbelül már a világ, a magyar világ vége van, a hol valamelyik sovénista Hány János a szemébe lógatja le a lábát. Különösen Budapesten nem egy ember van arról meggyőződve, hogy a mi szerb polgártársaink legnagyobb része tüszőt hord és abból handssár villan elő; csigény helyett dudás játszik a vendéglőkben és ha vasárnap délutánonként valami kirándulásról van szó, úgy az apróbb társaságok egy pár percznyi gyaloglás után betérnek Belgrádba, ahol a szerb pincészek már annyira ismerik a becskerekieket, hogy szó nélkül tudják, ki issza pohárból vagy krigliből a sört, és egy hatosért szivesen átbozsák valakinek Nagybecskerekről Belgrádba az otthon felejtett ábercsihert...

Mekkorát néznek aztán az ilyen Tissot-féle pastiek, ha látják az utcákon az ő nemzeti színű karaszallagos Andrásait mását a mi rendőreinkben; ha hallják a mind sürűben támadó magyar skót az utcán és a nyilvános helyeken; ha csodálkozni kénytelenek, hogy egy ismert vendéglőben az egyik törzsasztalnál, a legtörzsgyökere-

sadon át busgó és hasafias működést fejtet ki a közélet tarén. Legszebb sikereit azonban mint temesmegyei kir. tanfelügyelő aratta. Mikor 1868-ban kir. tanfelügyelőnek nevesített ki, 64 ezer tanköteles volt a megyében, kik közül 35 ezer nem járt az iskolába. Mikor 1890. évben nyugdíjba ment, 72 ezer tanköteles gyermek volt, s ezek közül 64 ezer járt az iskolába. 1868-ban 3 iskolai könyvtár volt a megyében, 1890-ben volt 180 könyvtár, sok ezer kötetből álló művel.

A temesmegyei tanügyi viszonyoknak így örvendetes javulása Marx Antal ernyedetlen, hazafias munkásságának köszönhető. Lépésről-lépésre vitte előre a tanítói kar megmagyarosítását is, a mennyiben többeket azok közül, a kik nem bírták a magyar nyelvet, nyugdíjaztatott, többeket pedig a magyar nyelv megtanulására kötelezett.

Huszonegy évi állami szolgálat után 1890. év végén vonult vissza a magán élet csendjébe, de azért nem szünt meg a közügyek iránt érdeklődni. Szorgalmasan eljár a megyegyűlésekre, mert élte fogytáig tagja volt a vármegyei törvényhatósági bizottságnak és a múlt évi december hónapban tartott választások alkalmával Fehértanplom városban újra megválasztották megyebizottsági tagnak. Tagja volt a vármegyei állandó, központi és egészségügyi bizottságainak, melyek egyik legmunkásabb tagjukat vesztik el benne.

Marx Antal kipróbált, derek hasafi volt, s méltó arra, hogy az utókor hálás kegyelettel viseltesse emléke iránt.

— Az utipénztár állapota. Torontál vármegye utipénztárába 1892 év folyamán befolyt összesen 501.479 frt 30 kr. és pedig hátralékos közmunkavállalásból: 16.420 frt 27 kr, utadoban 338.984 frt 69 kr. egyebekben pedig 146.074 frt 34 kr. Ebből felhasználottat 1892. év folyamán 375.397 frt 30 kr. rendelkezésre áll az előző évről áthozott vagyon álladékkal együtt készpénzben 6640 frt 98 kr. takarékpénztári betételekben: 221.732 frt, államkötvényekben 67.100 frt, magánkötvényekben pedig: 2.958.145 frt 75 kr., összes vagyonálladék tehát tesz 1892. év végével: 3.253.618 frt 73 kr. Utadó hátralék pedig tesz 366.779 frt 16 kr. előírással szemben 99.002 frt 40 kr.

— Torontáli helyi érdekű vasutak. Az igazgatóság ma tartotta rendes havi ülését, melyben többnyire csak folyó ügyek

sebb szerb származású urak folyton magyarul társalognak; ha észreveszik, hogy itt dudás csak a parasat lakodalmi menetekben vagy követválasztáskor hallanak, és a nem éppen kecskeméti származású Vassó és Milán primások előbb egy kis tanácskozás-félét tartanak idegen nótának a rendeletére, annyira rájár a vonójuk a csárdásra, meg a hallgató magyar nétszóra; és szinte hihetetlenül rássák fejüket, a pesti gyaurok, ha megtudják, hogy nálunk éppen az a ritkaság, ha valaki egyáltalán megfordult olykor Belgrád falai közt, míg Budapestről azt is tudják, hogy tesszem azt, a „Kis pipá“-ban mikor van a turés caussa napja...

Mert hát a visék nem folynak visszafelé, és az okos, tapintatos és testvéries politika megtermi a maga áldásos gyümölcsét és a nemzetiségek józan elemei a legkisebbtől a legnagyobb közelelti tényezőkhöz, fokozatosan érzik, hogy az a nagy „védőkar“, mely az országot átövesi, mindnyájunk védelmére fessül és amint az éjjennel a „szivó“, a „hoch“ és a „szetreászka“ hangzik föl, nem támaszt diszharmoniat, mert az a magyar trikolort lobogató „püspökünk“: Hungária láttára harsog föl szerte a vidéken....

Az ország granáriumának, — a hogy Torontált nevezik és a hogy már magára Nagybecskerek is hatalmas magtáraival, tenger ületeket kötő Lloydjával és a súlyedéig megterhelt „burcselláival“ és más begai alkalmatosságaival erősen rászolgál a névre, — haladása a magyarság vizein, bizony egy kissé lassu, nem elég intenzív.

tárgyaltattak. A nagybecskerek-panosovai vonalra az építési engedély leérkezvén, erről a fővállalat azzal értesített, hogy az enyhe idő beálltával egész erélylyel fogjon az építéshez; Verseczrét állomásról kiindulva egy iparvágány építése határozatott el az ottani szeszgyárba; több kisebb díjkezd. vezményi kérvény tárgyaltatott.

— Meghívó. A nagybecskereki „Magyar olvasókör“ rendes tagjait felkérjük, hogy a folyó évi február hó 22-én délután 3 órakor a kör helyiségében tartandó rendes közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Tárgyak:

1. Jegyző jelentése az egylet 1892. évi működéséről.
2. A pénztárviszsgáló bizottság jelentése az 1892. évi számadások feletti határozathozatal.
3. A végleges tiszviselők választása.
4. A jóváhagyott alapszabályok felolvasása s esetleges módosítása.
5. Az 1893. évi költségelirányzat megállapítása.
6. Folyó ügyek.
7. Esetleges indítványok.

A tagoknak exuttal is tudomásukra hoztuk, hogy a jóváhagyott alapszabályok VII. cikk 3 ik pontja értelmében szavazati jogukat csakis azok gyakorolhatják, kik az előző negyedévi tagsági díjjal hátralékban nincsenek. Nagy Becskereken, 1893. január hó 15-én Szalay József, elnök. Mamska Mihály, jegyző.

— Száz éves koldus. Jól mehet a dolguk a temesvári koldusoknak. Egy temesvári gyárvárosi koldus, Csányi Mihály, ugyanis, bár csak koldulásból és nemesszivü semberbarátok adományából tengeti nyomoruságos életét, — tegnap töltötte be századik életévét. Öregségére ereje végkép elhagyta, s így nem járhat napi szükegletei után. Most a szegény 100 éves koldusról a város fog gondoskodni.

— Farsang a vármegyében. Módosról írják lapunknak: A f. évi január hó 7-én — a gör. kel. iskola szegényorsu tanulóinak felruházására — tartott jótékony célú táncmulatság kitünően sikerült. A közönség pompás hangulatban reggelig mulatott, s az anyagi eredmény sem hogy kívánni valót hátra. A felülfizetésekre a következő urak részeseek: Dungsersky Lásár 10 frt, ifj. Csávósy Ignác 5 frt, Fendler Karoly

A megye polyglott voltán kívül, sok olyan „tekintet“ hátráltatja a magyarosodás terjesztését, a mikre egy kis tapintat közvetítésével nem is kellene tekintettel lenni...

Gondolkozunk csak egy kiesit nyugodtan erről a fontos kérdésről. Gondoljuk el például, hogy ha valakinek szivesea megengedjük s minden utógondolat nélkül akceptáljuk, hogy telivér „dajcavárosi“ német vagy nemzetiségűre a kellő korlátok közt rátartó szerb polgár és jó hasafi legyen, miért lenne az olyan nagyon égbekiáltó cselekedet, ha viszont egyik-másik magyar ember azon buszog és pedig minden türelmetlenség nélkül, hogy minél több magyar szó hangosak ezen a mi kisebb hazánkon? Hiszen azt csak nem akarja senki tagadásba venni, hogy mindenestre nagy haszen, ha valaki Magyarországon magyarul is tud? Ennek nem mondhat ellene semmiféle „tekintet“. Mert lehetünk udvarias emberek és egymás kedvéért társaságban beszélhetünk más nyelven mint magyarul, de miért öljük meg valakiben a szándékot, ha rosszaszán beszél is magyarul, s mégis a Petőfi nyelvén akar — tanulás kedvéért — konversálni? Az udvariasság itt éppen úgy árt, mint a mikor valakinek nem magyar leány lett a felesége és e miatt pusztá udvariasságból az asszony kedvéért német, vagy más besséd foly a háznál és előáll az a sajnálatos hátrány, hogy a gyerekek jóformán meg se tanulnak magyarul beszélni, magyarosan érezni; a mi pedig van olyan baj ma, a magyar alkotmányra fölesküdtött király koronázásának

5 frt, Lebánovits István 3 frt, Zsiros József 3 frt, Deutsch testvérek 3 frt, dr. Buocz Viktor 2 frt, Szávits Gerő 2 frt, Arnovlyevits Pál 2 frt, Vuchetich Endre 2 frt, Jovánovits Mila k. a. 2 frt, Deutsch Hermann 2 frt, Kossa Endre 1 frt, Wolf Mihály 1 frt, dr. Ernsat Lajos 1 frt, Vitális József 1 frt, dr. Frankl Miksa 1 frt, Kecser Gyula 1 frt, Schillinger András 1 frt, Szoboszlaj János 1 frt, Grób Jenő 1 frt, Neskovits László 1 frt, Kovácsity Milos 1 frt, Gadjanszky Dragomir 1 frt, Vassits Luka 1 frt, Szeifert Lőrincz 1 frt, Reitter Menyhért 1 frt, Jovánovits Mladen 50 kr. Összesen 56 frt 50 kr., mely összeget Gadjanszky Dragomir ur mint iskolaszéki elnök kiosztás végett átvett. A nemesszövetség adakozók fogadják a rendező bizottság hálás köszönetét. Kelt Módoson, 1893. évi január hó 15 én. A rendezőség nevében: Fendler Gyula, r. b. pénztárnok.

— **Hítközségi képviselők választása.** A nagybecskereki isr. hítközség képviselőinek választása e hó végére tüzetett ki. — A választók névlajstroma január hó 18—24-ig a hítközség irodájában van közszemlére kiállítva, hol az esetleges felszólalások, akár a névjegyzékből való kiegészítés, akár jogosulatlanok bevétele czimén a választó bizottságnál bejelenthetők.

— **Egy gimnáziumi igazgató kitérítése.** Magyar Gábor, a szegedi főgimnázium kitérítő igazgatója királyi kézből szép kitérítést kapott. Ő felsége Magyar Gábornak a Ferencz József rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Esküvő.** Póka Dezső, császári és királyi százados, e hó 9 én vezette oltárhoz Nagyszentmiklóson Schreyer Ella kisasszonyt, Schreyer Viktor, nagyszentmiklósi ügyvéd bájos leányát. Az esküvőn nagy közönség vett részt.

— **Hymen.** Czappán István, Ernesztháza község közkedveltségnek örvendő jegyzője, ma tartja eljegyzését Wiedemann Mária kisasszonnyal, Ernesztházán.

— **Ünnepelt szolgabíró.** Horvát Kláriáról írják lapunknak: Tegnapi délelőtt a csenei járáshoz tartozó községek előljárói (jegyzők és bírák) testületileg felkeresték ujjonnan helyettesített főszolgabírájukat,

Cheemes János urat s lelkes óvácsiókban részesítették érdemekben megőssült szerett főnöküket, előléptetése alkalmából. Délben a csenei nagyvendéglőben díszvendég volt az ünnepelt tiszteletére, melyen a szolgabírószék személyzetén s az összes községi előljáróságokon kívül a csenei intelligencia is szép számban képviselve volt. A felköszöntök szakadatlan sorát impézansul mártá be — poliglott járásunk — községi bíráinak azon jó ötlete, hogy ők az ünnepelt tiszteletére, maguk között — nemzeti ségek szerint felosztva — egy-egy nemzeti nótát elénekeljenek, a mi oly általános jókedvet és lelkesedést szült, hogy a társaság a legjobb hangulatban egészen az esteli szürkületig együtt maradt. — P.

— **Vitás templom.** Nagyszentmiklósról írják a következőket: A most lefolyt gör. kel. karácsonyi ünnepek alatt a helybeli gör. kel. templom iránt a gör. kel. románok és gör. kel. szerbek közt régóta lappangó vitás kérdés felszínre került, a mennyiben az ünnep délutánján, midőn a román pap vecsernyét akart tartani, ebben, miután állítólag az eddig gyakorlatban volt szokás szerint a szerb papot illette volna a szerb tartás joga — megakadályoztatott F. hó 8 án, vasárnap reggel, midőn a szerb pap miseruháját fölve misét akart tartani, a templomban jelenlévő román egyháztagok szintén megakadályozták, a gyertyákat eloltották, sőt állítólag a szerb pap miseruhájához is hozzányultak volna; mire a szerb pap a miséjétől elállott s a templomból eltávozott. A helybeli járásbíró részéről, a vizsgálat megindítása iránt már lépések tétettek s a vizsgálat megejtése már legközelebb várható.

— **Farkasok — téli kúrán.** Herkules fürdőről írják, hogy a kies fürdőnek a téli idejére nem szívesen látott vendégei akadtak. Egy nagy csapat farkas lepte el ugyanis a fürdő környékét, tán nem is egészen azért, hogy ott valami téli kúrát használjanak, hanem inkább azért, hogy a fürdő közelében tanyázó juhnyájakat megdézsmálják. Ez sikerült is nekik a napokban, a mikor Pecsencska községben, a mely közvetlenül Herkulesfürdő mellett fekszik, átrándultak, s egy juhnyájból négy darab juhot szétéptek, hármat

pedig elhurcsoltak. Herkulesfürdő előljárósága most hivatalos hajtóvadászat elrendelését fogja kérelmezni, hogy puszkával riassza el a rakoncátlan téli vendégeket.

— **Uj lap.** Módosról írják, hogy ott egy Staics György és társai ellenes lap fog megindulni, mely kizárólag csak a „Módos és Vidék“ vel, illetve szerkesztőivel és jelenlegi munkatársaival foglalkozand, kiknek illusztrált — érdekes — biographiáit már előre ígérgetik. Politizálásra (jegyzik meg levelezőnk) nincsen szükség, mert az itteni ellenzék, a mint azt a fényes megyei és még fényesebb községi képviselő választások is bizonyították — csupán névleg figurál, a mennyiben Szerb-Módoson 9 és Német-Módoson 7 szabadelvű párti képviselő választatott meg, a 8 ik ellenzéki ugyan, de az is csak nagy nehezen utolsó párt-embernek vált be.

— **Gondatlanság áldozata.** A „Nagy-Szent-Miklós“ című lapban olvassuk: Hermann Ferencz vizimolnár elvitte rosszadság fegyverét Heim Albert német-nagyszentmiklósi kovácsmesterhez javítás végett a napokban; a mester nem lévén honn, ennek segédje, miután a fegyvercsőbe illesztett rosszadság kakacsöcsöt a fogóval nem tudta kicsavarni, betette a csövet a tűzbe, nem tudva azt, hogy a fegyver megvan töltve löporral és söréttel; a cső másik fele Tari János apátfalvai születésű inasra volt irányozva, a cső inasutása közben a bent levő löpor meggyulladt s az egész sörét Tari tálalta hasba, a kit a Bertakórháza szállítottak. Orvosi vélemény szerint a szegény fiu menthetetlen.

— **Kirabolt postahivatalok.** Doleváról jelentik, hogy három nap előtt az ottani postahivatalt kirabolták, de alig 100 frt értékű készpénzt és levéljegyeket vittek el. Szilágyi esendörhadnagy és Spisich János posta- és távirtda felügyelő már a helyszínen vannak a vizsgálat megejtése végett. Mai napon nyert értesülésünk szerint a mramoraki postahivatalt is kirabolták. — Ugy látszik, hogy egy nagy rablóbanda működik Torontál és Temes megye déli vidékein. A legszigorubb intézkedések megtétettek.

hasonthatodik évében, mintha akár egy rossz gazdasszony került volna a házhoz. Az az óriási szerep, a mit e tekintetben a nők játszva ragadhatnak magukhoz, szinte hihetetlenül nagy erejű. Ha egy nő a saját körében folyton magyarul beszél, magyar lapot olvas és alkalomadtán csak magyar színháza jár, utána alakul az egész környezet. A nők ellenállhatatlan befolyása itt csodás változásokat teremthet. Egy ilyen nő házában a gyermekek és a környezet magyarul fog beszélni, magyar lapot és könyvet fog olvasni minden ismerőse, és sok ilyen befolyás az eredményezi, hogy holmi selejtes „Gartenlaube“-k és „Ausland“-ok helyett: a „Vasárnapi Ujság“-ot, a „Magyar Szalon“-t, az „Ország-Világ“-ot vagy a „Magyar Geniusz“-t fogja ontani a magyar napilapokkal együtt a posta Nagybecskerekén, és holmi német kiadók, — a kiknek se szíve, se jóindulata nincsen a mi hazánkhoz és szülőföldünkhöz, — nem fognak a markukba vetni a fölött, hogy milyen érthetetlen üzeneteket csinálnak a szívünkől idegen írkaikkal Magyarországon.

Egy kis jóakarát kell — ismétlem főleg a nők részéről — és rövid idő múltán megmosolyogjuk az utcán a „kissti hand“-ot és a „hábe di eré“-t, és nem fogunk szalonokban „Wiener Modé“-t találni, sem pedig a „Schiller's Gedichte“-t (legfőleg jó magyar fordításban), hanem elfoglalja jogos helyét a „Magyar Divat Szalon“ s a „Magyar Nők Lapja“, és Petőfi, Aranyfalvy és Vörösmartyval fogja megkezdni a házi könyvtárak átalakítását. Csak akarni kell,

mert ebben a tekintetben is ismerős arcza van, ami mindenek fölött való „püspökünk“-nek, mely legelőször áll és a szíveket és elméket be fogja tölteni mindenek dacára, nemsokára!

Aztán, különben is, kinek telik kedve és ki nem találja mulatságosnak az e fajta diskursust:

— Szervusz lieber Freund! Hogy vagy? Wo warst Du?

— Köszönöm, lieber Szepi, langsam... Tüded... ich war im Komitatshaus, egy kis dologba... Weisst Du, der Előadó ur war sehr liebenswürdig!

— Na ja!

— És te?... Wie geht's Dir?

— Ich danke... Csendesesen! Meine Frau war... egy kicsit nervös, aber jetzt... hála istennek frissen vagyunk!

— Also, szervusz! Kiss ti hand oda haza!...

— Ich danke Alte! Hasonlóképpen! Csókolatom a kis Mariskát... a lieber Frats! Szervusz, hehe!

— Csau!...

Ugye csifrán hangzik? Pedig nagyon kevés tulzás van benne.

Az előbb beszéltem arról, hogy egy magyar nőnek milyen nagy befolyása lehet a magyarosodás terjedésében. És hogy az nem valami excentrikus viselkedés egy nőtől, hogy nem egy minden áron való félszeg apostolkodás, hanem egyszerűen egy intelligens magyar nőnek a karaktere, arra nézve bizonyosság egyik ki-

váló publicistának vélekedése, a ki ebben a kérdésben így ír:

„Intelligens magyar nő az, a ki jól tud magyarul, jártas a magyar irodalomban. Ha eszentul idegen nyelveket is tud, annál jobb, de hogy művelt magyar nő legyen, ahhoz nem kell több, mint hogy a mi műveltséget nőtől kívánni kell, azt magyarul tudja. A ki bármily kitűnő műveltséget szerez más nyelven, de a magyar nyelvvel és magyar ismereteivel csak a cselédek-nívóján áll, az nem számítható az intelligens magyar nők közé.“

Különben, hála a nemzeti Geniusznak, a haladás már minden vonalon kétségtelenül nyilvánul. Az utcán és nyilvános helyeken sűrűn hangzik edes anyanyelvünk. Körülbelül egy éve lesz, hogy németül nem játsztak a nagybecskereki színházban. Valahány új csédtábla készült egynéhány hónap óta, azok közül egyik se német. És e közből, — a magyar nyelvterjesztő egyesület mellett, — megalakult a „Magyar Olvasókör“ is, hogy egy erős kis várral több legyen, a hol csak magyarul beszélnek, gondolkodnak és éreznek, a mig ők is készítik elő azt az időt, mely az „egy akol és egy pásstor“ áldását fogja meghozni, s a mely teljesen meg fogja hasudtolni a jó öreg Gvadányi boszorkányának a mondását, hogy Magyarországnak szép ország; sokféle nyelven beszélnek ott, még magyarul is...“

Mert a régi idők idegen hagyományainak önmaguktól rohad el a gyökere. Minden gyűlölködés nélkül. Csak eszeréves alkotmányunk, szabadságunk és magyarságunk nevében. Amen!

— Lucaciu csak nem nyugssik. A laczfalusi elcsapott oláh pap, mielőtt megkedette volna a debreceni esküdtsek által reá mért egy évi fogságot, a legvakmerőbb isgatással telt levelet közölt a „Tribunában”. „A börtön küszöbéről” cím alatt. A cím úgy értendő, hogy a laczfalusi expópa Szegebről írta ezt a levelet és pedig január 5-iki dátummal. Anon a kijelentésen kezdi, hogy nemcsak ő mártir, hanem mártir is a három millió oláh is, a ki Magyarországon lakik. De vértanúságuk csak addig tart, a mig akarják. Ezt én mondom — így folytatja — a kinek füle van, hallja meg szavaimat. Esután felszólítja a románokat és a román ifjúságot, hogy halasztás nélkül készülnének a reájuk váró feladatra. „A viszontlátásra egy év múlva!” így végzi levelét, mely homaseg as árulkodó, gyűlölködő és izgató rágalmaktól.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése jan. 17-én).

Budapest, január 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén az első szónok Issenkutz, különösen a főispánok ellen szólt, kik szerinte nem felelnek meg kötelességüknek.

Terényi Lajos szerint vannak egyes hibák a belügyi adminisztrációban, de ezekből nem szabad az egész adminisztrációra ítéletet mondani. A szabadelvűpárt sok hasznos törvényt hozott, melyet az ellenzék is helyeselt, a járványoknak pedig nem a miniszter, hanem a viszonyok az okai. A főispánok kezében nincs oly hatalom, mint az ellenzék állítja. Bizonyítja ezt az is, hogy az ellenzék által támadott öt megyében ellenzéki képviselőket választottak meg.

Ugron Ákos az adminisztráció hiányosságát akarja bizonyítani. Azt hiszi a kormánypárt, nem lesz képes reformterveit megvalósítani, az csak fuzióval sikerülne. (Apponyi éppen Wekerlével beszél, ami viharos derűtséget kelt.) A budgetet nem fogadja el.

Vályi Árpád hosszabb beszédben foglalkozik a közegészségügygyel, a törvényt jónak tartja, de az egészségügy mégis rossz. Sem közeg, sem költség nincs elegendő.

Veress József, Helfy Ignác felszólalása után a vita holnapra halasztatott. Elnök több előterjesztést tett, mely után elhatározták, hogy a legfőbb számszéki kijelölőválasztás holnapután lesz.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, jan. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szabadelvűpárt tegnap délután tartott értekezletén a legfőbb számvevőszék elnöki állására ejtette meg a kandidációkat. Jelöltettek: Rakovszky István, Hosszu József és Miksióh Kálmán.

A szabadelvű és függetlenségi párt szövetsége.

Budapest, január 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy fővárosi lap révén legutóbb az a hír terjedt

el, hogy Wekerle miniszterelnök Eötvös Károlylyal, a függetlenségi párt elnökével paktált, mely paktum lényege az lett volna, hogy Eötvös tegyen indítványt az egyházpolitikai kérdések elhalasztására s ez esetben a szabadelvű párt, a közigazgatási reform terén, engedményeket tesz a függetlenségi pártnak. E híresztelés, mint biztos forrásból jelenthetem, teljesen alaptalan. Ezt a függetlenségi párt előkelőségei is megerősítik. Wekerle teljesen szilárdan áll egyházpolitikai programja mellett.

Láng Lajos államtitkár bucsuja.

Budapest, jan. 17. (A „Torontál” saját tudósítójának távirata.) Láng Lajos államtitkár ma bucsuzott hivatalából s meleg hangu beszédet intézett a tiszteletére összegyűltekhez.

Hidassy püspök pásztorlevele.

Budapest, január 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hidassy Kornél szombathelyi püspök következő pásztorlevelet adta ki:

Tisztelendő testvérek és Krisztusban kedves fiaim! Midőn a jó Isten kegyelméből megkezdett újévben titeket, egyházmegyéim összes t. lelkipásztorait hivatekkel együtt Jézus szent nevében szeretettel üdvözöllek benneteket s mindnyájatokra az ég bőséges áldását esdve kérem, az isteni gondviselésbe vetett erős bizalommal remélem és várom, hogy főtörökvéstek leendő lélekben járó szent hivatástoknak minden tekintetben lehető legjobban megfelelni. A feltűnt új év bizonyára új gondokat, új, talán még nehezebb küzdelmeket fog ránk róni és ki tudná megmondani, mit rejt méhében. A már aggasztó politikai és egyházi viszonyaink között vajmi kevés reményt táplálhatunk jobb jövőre nézve. Mindnyájan érezhetjük és be kell vallanunk, hogy isteni segélyre nagy szükségünk van, mert gonosz napokat élünk, adáz viharok ostromolják Jézus Krisztus szentegyházát, istentelen emberek pokoli terveket szőnek ellene. Sőt nem titkolhatom el azon aggodalmamat sem, hogy tekintve az időjeleket, még rosszabból tarthatunk. Mert nemcsak kívánatos, hanem szükséges is, hogy az új év küszöbén azon megújított erős eltökéléssel legyünk eltelve, miszerint minden tehetségünk és teljes erőnk megfeszítésével törekedni fogunk méltólag járnunk hivatásban, melyre hivatva vagyunk. (Eser. 4. 1.) Isten áldására, egyház és haza elismerésére leszünk ezáltal méltóvá és egyuttal édes örömmel részeseivé, melyet hiven teljesített kötelesség boldogító és megnyugtató öntudata fakaszt. Legyen mindnyájunkkal a megkezdett új évben is a Mindenható oltalma; ő adjon nekünk erőt szent hivatásunk lelkiismeretes betöltésére. O segítsen minket rá, hogy vallásos buzgóság hathatós élesztése és közművelődés sikeres előmozdítása által mi is közre-

működünk jobb korszak megalkotására. Mi urunk Jézus Krisztus kegyelme legyen mindnyájunkkal.

A bodajki mandátum.

Budapest, január 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bodajki mandátum ellen ma délután a bíráló-bizottság elrendelte a vizsgálatot ugyanazon okok alapján, mint első alkalommal.

Egy magyar újságíró kiutasítása Párisból.

Budapest, január 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Székely Somát, a „B. H.” párisi levelezőjét tegnap letartóztatták, mert lapjának azt sürgönyözte, hogy Mohrenheim tábornok a Panama-pénzekből 50,000 frankot kapott. Ugyancsak Székely terjesztette azt a hirt, hogy Bécsben az utolsó udvari bálban a király feltűnően ignorálta Decrais francia követet. Székelyt ki fogják utasítani. Rákosi Jenő, a „Budapesti Hirlap” főszerkesztője, párisi levelezőjének, Székely Somának letartóztatása ügyében következő táviratot küldte Carnotnak, Ribotnak és Perriernek: Az egész magyar közvéleményt, mely soha sem szűnt meg francia szimpathiát ápolni, megdöbbenette a „Budapesti Hirlap” levelezőjének elfogatásáról és kiutasításáról érkezett hír. E dolog egész Európa előtt a politikai intézkedés és nem igazságszolgáltatás színében fog feltűnni, noha oly ügyben történik, mely bírói eljárás tárgya. Székely ur személyében önök olyan férfit utasítanak ki, erről egész Magyarország tanuskodhatik, a magyar sajtóban a legszimpatikusabban tárgyalta Franciaország és a köztársaság ügyeit, a ki ezek ellen soha egy szót sem írt és a ki buzgón terjesztette a francia irodalom, művészet és nép dicsőségét. Engedje meg uram, hogy levelezőnk érdekében a mai végzetes napok izgalmaitól és zavaraitól, telebbezzünk a köztársaság és a francia szabadság, sokkal emelkedettebb hagyományaihoz.

A bécsi „Fremdenblatt” hosszabb közleményben foglalkozik a „Budapesti Hirlap” párisi levelezőjének kiutasításáról s kiutasítás okaival, főleg azzal, hogy Decrais francia követet a király legutóbbi kihallgatásán figyelemre sem méltatta. A tényt ő is megcsáfolja s azután így folytatja: Levelező nyilván nem tudta, hogy a diplomáciai testület tagjait Bécsben udvari bálokön a király külön teremben szokta fogadni. Így történt Decrais-sal is, kit udvari körben rendkívül szeretnek s vele, valamint attaséval hosszabb ideig beszélt is ő Felsége. Tudósító jelentése tehát nem igaz. De mindenesetre sajnos, hogy akadnak publicisztikai közegek, melyek hitelt adnak ily tires báli kecségének s abból következtetést vonnak két állam egymáshoz való viszonyára.

Viharok Olaszországban.

Budapest, január 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Triestből jelentik, hogy ott emberemlékezet óta nem dühöngött

oly bóra, mint az idén. A színházak zárva vannak. A forgalom, közlekedés a roppant hóviharak következtében szünetel. Egész a felső Olaszországban rendkívüli hideg van.

Rablóbanda Temes megyében.

Temesvár, január 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szervezett rablóbanda egymásután betört dolovai és mramoraki postabivatalokba. A banda az összes készpénzt és értékegyeket elrabolta. Tettesek kézrekerítése iránt több csendőrcsapatot mozgósítottak, de eddig eredménytelenül.

Közgazdaság.

Délutáni tőzsde.

Budapest, január 16. (A „Torontál” eredeti távirata.)

Gabna:

- Buza tavaszra 7.53-54.
- Buza ősre 7.65-66.
- Tengeri máj.-jun. 4.73-74.
- Zab tavaszra 5.49-50.
- Káp.r. 11.30-40.

Érték:

- Osztrák hitelbank 321.30-322.
  - Magyar aranyjárdék 14.50-57.5.
  - Magyar hitelbank 367.68
  - Állam vas. 294.12.
  - Déli vasút 91.
  - Rima-murányi 189-189.2.
  - Magyar lezámitelőbank r. —
- Délután 4 órakor:
Osztrák hitelbank 321.80.

Sertés vásár.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok távirata, január hó 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hízott sertés árak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 klg. sulyban) 42-43 krig. Öreg közép (páronként 300-400 klg. sulyban) 42-42 1/2 kr. Fialat nehéz (páronként 320 klg. sulyban) 45.5-46. Fialat közép (páronként 251-320 klg. sulyban) 44.5-45.5 krig. Fialat könnyű (páronként 250 klg. sulyban) 44-45.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klg. sulyban) 42-43 kr. Közép (páronként 220-280 klg. sulyban) 43-44 krig. Könnyű (páronként 220 klg. sulyban) 40-42.5 krig. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. sulyban) 42-43 krig. Közép (páronként 220-260 klg. sulyban) 41.5-42.5 krig. Könnyű (páronként 220 klg. sulyban) 39-41 krig. Sertéslelészám 1893. január hó 12-én volt készlet 91 163 drb. 1892. január 13-án elszállított 996 darab, jan. 11-én maradt készletben 90 538 darab.

REGÉNY-CSARNOK.

Az emberi fenevad.

(Le être humain.)

Regény.

— Írta: Zola Emil —

XIII. FEJEZET.

(80-ik folytatás.)

Mindent tagadt. Még azt is, hogy a nő birtokára vágyott, mert az ő gyengéd érselme igen mélyen honolt szivében. Sohasem szeretete, sohasem akarta birni, hagyjanak neki békét. Most, hogy meg volt halva, szentségtelenítésnek tetszett neki az egész. A tagadás még gyanusabbá tette őt a bíró szemében. Deniset ur azonban mégis sejtette a valót. Még egy házkutatást rendelt el Cabuchenél. Akkor aztán felfedesték Grandmorin óráját, néhány női zsebkendőt,

keztyűt. Csak ez utóbbiak fölől kérdésös-ködött Cabochenél. Es már be akarta vallani, hogy igenis szerette ezt a nőt, de legyőzhetetlen szégyenérzete ismét hallgatásra bírta. Mikor a bíró később az órát mutatta neki, banbán rá bámult. Igen jól emlékezett rá. Egy zsebkendőbe kötve találta meg, haza vitte és a párnája alá rejtette. Nem szólt semmit. Már nem is volt képes felfogni, hogy mi történik körülötte, gonosz álmoktól totszett az egész. Hagyják békében és vágják le a fejét mindjárt.

Másnap elfogatták Roubaud-t. Deniset ő benne látta az egész büntény főokát. Diadalmaskedett is ezen eszméje felett, mert a végrendelet értelmében Roubaud volt az örökös. Roubaud gyáva volt, nem mert gyilkolni, tehát ezt a hasug állatot választotta ki a célra. Deniset most már azt állította, hogy ő mindig figyelemmel kísérte Cabuchet-t, mert biztosra vette, hogy Grandmorin gyilkosságát egy másik fogja követni. Előbb nem tudták bevárni Grandmorin halálát. Az ötezer frankot a férj elkátyvátta, az asszony a szeretőjével szórakozott, — és így be kellett következni az első bünténynek logikai következményének. Minden adat ezt bizonyította. A Cabuchenél talált óra, a mindkét áldozatnál használt kés a gyilkolásnak egyforma neme.

Roubaud álmosan igent és nemet mondott. Elfogatása nem lepte meg. A börtön-őrrel kártyázott egész nap. Roubaud azonban a bíróval szemben igen óvatos lett. Észrevette, hogy azt hiszik: nem ő, hanem Cabuche ölte meg az elnököt. Ugy éreste, hogy kelespését állítanak neki. Cabuche sel szembesítve, azt állította, hogy sohasem látta ezt az embert. Akkor találkoztak először, mikor Cabuche felesége holttestét tartotta kezében.

Három nap elmúlt, egyik kihallgatás a másikat követte, mert meg volt győződve, hogy a vádlottak hazudnak. Deniset éppen azon törte az esztét: hogyan fogja Cabuchet, ezt a furfangos gazembert megfogni, mikor a másik megúván a folytonos herce-hurcsát felkiáltott, hogy inkább bevall mindent, semhogy tovább tölje ezt az állapotot. Mitután ugys őt tartották bűnösnek, legalább azt akarta, hogy az ügy a valóságának megfelelőleg kerüljön tárgyalás alá. És minél tovább jutott elbeszélésében: feleségének az elnök által történt elcsábításáról, feltékenységéről, gyilkosságáról, a tiszter frank ellopásáról, annál jobban nyitak ki a bíró szemei. Kétségbe vonta az egészet. Ez az ember ravaszabb, mintsem gondolta. Elbeszélésével, melyet szenvedélyére alapított, egészen elvette a rablógyilkosság gyanúját.

— Ne tartson minket gyermekeknek. Ön feltékenységéből követte el a gyilkosságot.

— Igen.
— Akkor ön elvette a feleségét, anélkül, hogy az elnökkel való viszonyáról tudott. Azt pedig nem képelem. Önnek is fel kellett tűnnie, hogy egy művelt leányt adnak férjhez, végrendeletileg önre hagyják egy kastélyt, s mégsem volna gyanúja.

— Én az igazat megmondtam.
— Ön az elnökre feltékeny volt. Miért tülte tehát, hogy feleségének Jaques Lantier-vel viszonya legyen. Mindenki tudott a viszonyról, ön mégis tülte házában.
— Roubaud a levegőbe bámult:
— Nem tudom. Az első meggyilkoltam, est nem.

— Ön tehát nem állíthatja, hogy feltékeny. Vallja be a tiszta igazságot.
S Roubaud úgy vallott, mint a bíró kívánta, tehát tiszta hazugságot.
Ezen eset roppantul emelte Deniset bíró tekintélyét. Mikor arról értesültek, hogy a bíró egy bizonyos gyilkosságát kapcsolatba hozta Grandmorin halálával, örömkialtásba tört ki a hivatalos sajtó.

(Folytatás következik.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1892 október 1-től.

Menetrend a Nagykikinda—nbecskerek vasútvonalon

Nagy-Kikinda—Nagy-Becskek.	3512	3514	3502
	v. v.	v. v.	v. sz. v.
	I. III. III. osztály		
Budapest ind.	6.30	8.25	2.35
Temesvár	9.50	11.20	4.00
Nagy-Kikinda	3.05	4.05	7.20
Karlova	4.00	4.46	8.04
Beodra	4.25	4.57	8.19
Török-Besse—Aracs	5.36	5.36	9.02
Kumán	6.08	5.56	9.22
Melenze	6.40	6.15	9.42
Ellemér	7.09	6.34	10.01
Nagy-Becskek	7.33	6.51	10.18
Versecz	11.59	—	—
	érk.		

Nagy-Becskek—Nagy-Kikinda.

Nagy-Becskek	3501	3511	3513
	sz. v.	v. v.	v. v.
	I. III. III. osztály		
Nagy-Becskek ind.	5.50	12.00	7.20
Ellemér	6.08	12.21	7.44
Melenze	6.30	12.51	8.16
Kumán	6.46	1.11	8.37
Török-Besse—Aracs	7.11	1.49	9.19
Beodra	7.45	2.29	10.04
Karlova	7.56	2.42	10.22
Nagy-Kikinda	8.36	3.20	11.13
Temesvár	—	5.29	4.24
Budapest	1.30	—	7.10
		érk.	

Menetrend a Torontáli helyi érdekű vasutak vonalain

Versecz—Nagy-Becskek.

Versecz	3647	3601	3611
	v. v.	sz. v.	v. v.
	I. III. III. o.		
Versecz ind.	5.50	—	12.00
Versecz-Rét	5.57	—	2.20
*Temes-Paulis	6.05	—	2.32
Bethlen-Tanya	6.11	—	2.42
*Szivattyutelep	6.22	—	2.55
*Loudon-Tanya	6.29	—	3.04
Nagy-Margita	6.37	—	3.15
Zichyfalva	6.49	—	3.25
Györgyháza	7.01	—	3.40
Szécsénfalva	7.16	—	3.57
*Ó-Lécz	7.24	—	4.07
Kanak	7.33	—	4.19
Bóka	7.49	—	4.35
Szécsány	8.00	—	4.52
	érk.		
Párdány l. alul.			
Szécsány ind.	4.01	8.10	5.07
Szárca	4.27	8.24	5.24
*Lajosmajor	4.41	8.37	5.37
*Pusztá-Kenderes	4.50	8.43	5.46
Lázárföld	5.01	8.51	5.57
Nagy-Becskek-Bégapart	5.32	9.15	6.31
Nagy-Becskek	—	—	6.35
Nagy-Kikinda	8.36	—	11.13
Budapest	1.30	—	7.10
Temesvár	—	—	4.24
	érk.		

Nagy-Becskek—Versecz.

Nagy-Becskek	3602	3612
	sz. v.	v. v.
	1. 2. 3. o.	
Budapest ind.	6.30	—
Temesvár	9.50	—
Nagy-Becskek	3.15	—
Nagy-Becskek-Bégapart	8.22	4.10
Lázárföld	8.50	4.48
*Pusztá-Kenderes	8.56	4.54
*Lajosmajor	9.2	4.59
Szárca	9.16	5.23
Szécsány	9.29	5.38
Szécsány	9.44	5.53
Bóka	9.37	6.08
Kanak	10.14	6.25
*Ó-Lécz	10.23	6.40
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	10.32	6.57
Györgyháza	10.42	7.11
Zichyfalva	10.54	7.26
Nagy-Margita	11.09	7.53
*Loudon-Tanya	11.18	8.04
*Szivattyutelep	11.26	8.13
Bethlen-Tanya	11.39	8.27
*Temes-Paulis	11.47	8.37
Versecz-Rét	11.55	8.45
Versecz	11.59	8.50
	érk.	
Temesvár	3.16	—

Szécsány—Párdány.

Szécsány	3702	3712
	v. v.	v. v.
	II. III. o.	
Szécsány ind.	9.34	5.48
Módos	9.56	6.15
*Fény	10.07	6.27
Párdány	10.18	6.39
	érk.	

Párdány—Szécsány.

Párdány	3713	3711
	v. v.	v. v.
	II. III. o.	
Párdány ind.	7.00	3.50
*Fény	7.13	4.03
Módos	7.27	4.18
Szécsány	7.50	4.41
	érk.	

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a porczek számjegyeinek aláhúzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.

A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

